

Veiligheidszorg op Maat

Samen naar een nieuw dekkingplan

Beste lezer,

In deze informatiebrochure voor gemeenteraadsleden vindt u alle informatie over Veiligheidszorg op Maat en het op basis daarvan nieuw te ontwikkelen dekkingsplan veiligheidszorg.

Onder het motto 'Samen werken aan veiligheid' gaan we met dit nieuwe dekkingsplan de (brand) veiligheid in onze regio organiseren. Dat doen we niet alleen.

We gebruiken de kennis en ervaring van onze eigen brandweermensen, die als geen ander weten waar lokaal de kansen en belemmeringen liggen. We werken samen met onze netwerkpartners en buurregio's. En we luisteren naar de gemeenteraden, die de belangen van de inwoners van de regio behartigen.

Zo werken we toe naar een organisatie die op maat is gemaakt voor de risico's en incidenten die we tegenkomen, maar die tegelijkertijd ook in alle gemeenten hetzelfde niveau van veiligheid biedt. Een organisatie die investeert daar waar het écht zin heeft: in het voorkomen en beperken van brand.

Ik vraag u: denk met ons mee. Want veiligheid maak je samen. De VRU is en blijft een organisatie van en voor de gemeenten en inwoners van de regio Utrecht.

Namens het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Utrecht
Hans Wink, secretaris

Veiligheidszorg op Maat

In deze brochure staan de bestuurlijke uitgangspunten voor het nog op te stellen dekkingsplan veiligheidszorg, waarover het algemeen bestuur van de VRU op 2 juli jl. een voorgenomen besluit heeft genomen. Deze uitgangspunten vormen de kaders waarbinnen het nieuwe dekkingsplan ontwikkeld wordt. Het is een voorgenomen besluit, omdat zowel de medewerkers van de VRU als de gemeenteraden nog gevraagd worden advies te geven. Zijn we op de goede weg? Benoemen we de juiste dingen en hebben we genoeg aandacht voor dat wat belangrijk is? De zienswijzen uit de organisatie en de gemeenteraden worden meegenomen in het vervolgproces. Het bestuur van de VRU stelt uiteindelijk in gezamenlijkheid de uitgangspunten vast in november/december 2012.

Uw burgemeester kan meer vertellen over de wijze waarop uw gemeenteraad betrokken wordt. Daar waar gewenst kunt u voor vragen ook bij de projectleiding van de VRU terecht. Achtergrondinformatie vindt u op www.vru.nl/veiligheidszorg-op-maat

Waar staan we nu?

Sinds de regionalisering van de brandweer in 2010 ligt de verantwoordelijkheid voor de brandweer niet meer op gemeentelijk niveau. We delen deze nu gezamenlijk in onze regio. Dat geeft ons de mogelijkheid om over gemeentegrenzen heen te kijken naar hoe we (brand)veiligheid zo goed mogelijk kunnen organiseren.

Wet Veiligheidsregio's

De Wet veiligheidsregio's, van kracht sinds 2010, bepaalt dat iedere regio een dekkingsplan voor de brandweer moet hebben dat onder andere gebaseerd is op het risicoprofiel van de regio, inclusief de brandrisico's. Hiermee wordt de kwaliteit van de brandweezorg verzekerd.

Nieuw, dynamisch dekkingsplan

Op dit moment zijn materiaal, uitruklocaties, personeel en taken in onze regio verspreid volgens het dekkingsplan uit 2005. Het project Veiligheidszorg op Maat levert een nieuw, dynamisch dekkingsplan op, gebaseerd op een (brand)risicoanalyse, een integrale benadering van (brand)veiligheid en een bestuurlijke kosten-baten afweging.

*"Voorkomen is beter dan genezen.
Waarmee ik bedoel dat investeringen in
proactieve en preventieve maatregelen zich
later uitbetalen in de vorm van minder respons."*

Aleid Wolfsen, Beleidsplan VRU 2013-2015

Integrale benadering (brand)veiligheid

Een integrale benadering wil zeggen dat de veiligheid van de regio bekeken wordt vanuit de samenhang tussen aanwezige (brand)risico's, het veiligheidsbewustzijn en de eigen verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven en instellingen, (brand) preventieve maatregelen en de inrichting van de operationele organisatie. Daarnaast wordt meegenomen hoe we slim kunnen samenwerken met de aangrenzende veiligheidsregio's. Maar ook geneeskundige taken en AED maken onderdeel uit van de totale veiligheidszorg. Het gaat dus om meer dan opkomsttijden en hoe mensen en materieel verspreid zijn over onze en de buurregio's.

Medewerkers en gemeenteraden betrokken

Advies medewerkers Veiligheidsregio Utrecht

De medewerkers van Veiligheidsregio Utrecht worden intensief betrokken bij het project. Zij weten vaak als geen ander waar de kansen en belemmeringen zitten. De projectorganisatie bestaat uit medewerkers van de (operationele) organisatie. De medewerkers zijn daarnaast vertegenwoordigd in een klankbordgroep, die in alle fases van het project adviseert. Ook de postcommandanten, die geworteld zijn in de lokale omgeving, denken in alle fases van het project mee.

Formele taken & verantwoordelijkheden gemeenteraad

Volgens de wetgeving stelt het algemeen bestuur van de veiligheidsregio het dekkingsplan vast zonder formele inspraak van de gemeenteraden. De inbreng van zowel de raden als het college van burgemeester en wethouders is indirect en loopt via de burgemeester, die deel uitmaakt van het bestuur van Veiligheidsregio Utrecht. De formele inspraak van de raden is geregeld in het actualisatieproces van het risicoprofiel, dat als basis dient voor het beleids- en dekkingsplan.

Het bestuur van de VRU vindt echter de betrokkenheid van de raden essentieel voor het slagen van het proces. De zienswijzen van de gemeenteraden worden dan ook meegenomen naar het algemeen bestuur ten behoeve van definitieve besluitvorming over de bestuurlijke uitgangspunten in november / december 2012.

Mijlpalen Veiligheidszorg op Maat

- Najaar 2012: De VRU-organisatie en de gemeenteraden leveren input op uitgangspunten
- Najaar 2012: De (eventueel aangepaste) uitgangspunten worden vastgesteld door het bestuur van de VRU
- Najaar 2012: Start van de ontwikkeling van het dekkingsplan
- Voorjaar 2013: Het bestuur van de VRU stelt het nieuwe dekkingsplan vast.
- Voorjaar 2013: Start implementatie nieuwe dekkingsplan

De Wet Veiligheidsregio's over de rol van gemeenteraden:

Artikel 14

1. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt ten minste eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vast, waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio.
2. Het beleidsplan omvat in ieder geval: (...) de voor de brandweer geldende opkomsttijden en een beschrijving van de voorzieningen en maatregelen, noodzakelijk voor de brandweer om daaraan te voldoen.

Artikel 15

1. Het beleidsplan, bedoeld in artikel 14, is mede gebaseerd op een door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld risicoprofiel. (...)
3. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt het risicoprofiel vast na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten, waarbij het bestuur de raden tevens verzoekt hun wensen kenbaar te maken omtrent het in het beleidsplan op te nemen beleid. (...)

Toegepast op de VRU:

Als een gemeenteraad vindt dat de lokale dekking aangepast moet worden, omdat bepaalde risico's spelen, dan wordt de inbreng van de gemeenteraad meegenomen in het regionaal risicoprofiel. Het nieuwe dekkingsplan is dynamisch en kan dus worden aangepast als het risicoprofiel aangepast wordt of als meetgegevens nieuwe inzichten opleveren. In principe loopt het actualisatieproces van het risicoprofiel synchroon aan de beleidscyclus van het beleidsplan VRU. Bij de aanpassing van het regionaal risicoprofiel is er formele inspraak van de gemeenteraden.

Voorgenomen besluit bestuurlijke uitgangspunten

De bestuurlijke uitgangspunten zijn in lijn met de strategische uitgangspunten uit het Beleidsplan VRU 2013-2015. Daarnaast zal bestuurlijk een afweging moeten plaatsvinden tussen enerzijds de wettelijke eisen (de inhoudelijke, technische systeem benadering) en anderzijds het maatschappelijk effect voor zowel de burger, de politiek (gemeenteraden) en de eigen medewerkers (context).

De uitgangspunten

- *Het bestuur kiest voor één regionaal vastgesteld veiligheidsniveau.*

Toelichting

Vanuit het adagium ‘samen het hekje over’ spreekt het bestuur uit te willen gaan van een gelijk kwaliteitsniveau van veiligheid. Dit is voortzetting van de lijn, die het bestuur vanaf 2002 heeft ingezet. Binnen de gehele VRU worden dezelfde kaders gebruikt voor de inrichting van de veiligheidszorg. Het veiligheidsniveau wordt door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld.

Beoogd effect

Het niveau van veiligheidszorg is in elke gemeente binnen de VRU gelijk. M.a.w. iedere burger ontvangt hetzelfde niveau van veiligheidszorg.

- *Het bestuur kiest er voor om de financiële effecten van de invulling van het regionaal vastgestelde veiligheidszorgniveau gezamenlijk te dragen en te delen.*

Toelichting

Tot nu toe is de inrichting van de veiligheidszorg grotendeels gebaseerd op hoe het voor de regionalisering lokaal was georganiseerd. Door te kiezen voor één basis veiligheidszorg niveau kunnen verschuivingen binnen de regio ontstaan. De gevolgen daarvan worden niet lokaal, maar gezamenlijk opgevangen. Dat geldt zowel voor de lasten als voor de baten.

Het gevolg hiervan is, dat er wordt gekozen voor een andere wijze van financiering van de VRU.

Tot het moment, dat er een eenduidige wijze van financiering is gerealiseerd, is er een transitieperiode. Over maatregelen, die tijdens die periode worden getroffen, zal het bestuur zowel voor de voor- als de nadelen een voorstel doen voor de financiële afwikkeling.

Beoogd effect

De burger betaalt binnen het gebied van de VRU overal dezelfde prijs voor het geboden niveau van veiligheidszorg.

- *Het bestuur erkent dat de waarde van een brandweerpost meer kan zijn dan alleen incidentbestrijding. Maatschappelijk belang, waaronder (brand)veilig leven, wordt meegewogen.*

Toelichting

In kleine kernen kan een brandweerpost naast de taak van incidentbestrijding, ook een maatschappelijke functie hebben voor de structuur en samenhang binnen de samenleving.

Beoogd effect

Naast incidentbestrijding worden ook andere zaken, waaronder (brand)veilig leven meegewogen.

- *Het bestuur benadrukt dat veiligheidszorg niet alleen een weergave is van opkomsttijden (dekking) van brandweereenheden, maar een samenstel is van veiligheidsbewustzijn en verantwoordelijkheidsverdeling van de burger, bedrijven en instellingen, risicobeheersingmaatregelen en opkomsttijden.*

Toelichting

Het veiligheidszorgniveau is meer dan alleen opkomsttijden, eenheden, locaties en personeel. Het gaat ook over veiligheidsbewustzijn en verantwoordelijkheidsverdeling van de burger, bedrijven en instellingen en risicobeheersingmaatregelen. Het is een samenstel tussen al deze elementen. Het gegeven dat de brandweer niet in overal op tijd is, zegt alleen iets over de opkomsttijd, maar niets over het veiligheidsniveau.

Beoogd effect

Door te investeren in risicobeheersingsmaatregelen en het veiligheidsbewustzijn van burgers, bedrijven en instellingen kan het totale veiligheidsniveau worden verhoogd. Dit kan leiden tot gemotiveerd afwijken van de wettelijke opkomstnormen.

- *Het bestuur kiest ervoor het huidige veiligheidszorgniveau minimaal te handhaven en daar waar mogelijk te verhogen. Dit mag niet leiden tot hogere kosten voor veiligheidszorg.*

Toelichting

Het bestuur geeft aan, dat het zich niet uitsluitend laat sturen door de opkomstnormen die de wetgever heeft gesteld. Er zal worden ingezet op het handhaven, dan wel verhogen van het veiligheidszorgniveau op basis van het (brand)risicoprofiel. Verschuiving (herhuisvesting) van posten en taken kan er toe leiden, dat met dezelfde middelen een hoger veiligheidsniveau kan worden bereikt. Deze verschuiving is niet gebonden aan gemeentegrenzen. Ten aanzien van de huisvesting kan het wel zo zijn, dat er hogere kosten worden gemaakt. Dit is afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming over invoering van een normbedrag per inwoner per m² voor huisvesting.

Opgemerkt wordt, dat gemeenten zelf ook mogelijkheden hebben het veiligheidsniveau te beïnvloeden bij het uitvoeren van de taken op het gebied van Ruimtelijke Ordening binnen de gemeente. Voorbeeld is het toekennen van gebruiksfuncties aan objecten, die een snellere of latere opkomst vereist van de brandweereenheid in relatie tot de kazerne locatie. Ook valt te denken aan ontwikkelingen van gebieden en gemeentelijke infrastructuur. Bezuinigingen maken geen onderdeel uit van het project.

Beoogd effect

Duidelijkheid over de kaders en voor de langere termijn rust in de organisatie.

- *Het bestuur maakt het mogelijk om te werken met een andere voertuigbezetting dan de samenstelling van de basisbrandweereenheid, als dit de paraatheid van posten, de dekking van risico- en kwetsbare objecten en/of het vraaggericht werken verbetert.*

Toelichting

Bij sommige posten is het moeilijk voertuigen met de 6 personen snel de kazerne uit te krijgen. In sommige gevallen zijn er überhaupt geen 6 personen beschikbaar. Dat wordt echter pas duidelijk na enige minuten, waardoor er weer tijd verloren is voor het alarmeren van een andere post. Daarbij komt dat de opkomsttijd vanuit een andere post per definitie langer is.

Door te werken met variabele voertuigbezetting kan de paraatheid van posten worden verbeterd en kan - op sommige plaatsen - een versnelling in uitruktijd worden gerealiseerd, waardoor risicovolle en kwetsbare objecten eerder worden bereikt. Tevens zijn er inzetten voor de basisbrandweereenheid waar niet voor 6 personen werk is. Dit betekent, dat er in de toekomst meer vraaggericht kan worden gewerkt. Het bestuur dient hiertoe expliciet te besluiten.

Beoogd effect

Het mogelijk maken om, naast in de gemeenten Utrecht, Soest en Zeist ook in de andere gemeenten van de regio variabele voertuigbezetting in te zetten.